

Ілля Ілля – кандидат філософських наук, старший викладач кафедри теоретичної і практичної філософії імені професора Йоганна Баптиста Шада, Харківський національний університет імені Василя Назаровича, Каразіна, 4, майдан Свободи, м. Харків, Україна, індекс 61022 (i.v.illin@karazin.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3945-212X>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4700.43.6>

Бібліографічний опис статті: Ілля, І. (2021). Коінсидентологія Йоеля Регева та сучасна матеріалістична філософія. *Людознавчі студії: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філософія»*, 43, 39–48, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4700.43.6>

КОІНСИДЕНТОЛОГІЯ ЙОЕЛЯ РЕГЕВА ТА СУЧАСНА МАТЕРІАЛІСТИЧНА ФІЛОСОФІЯ

Анотація. Метою статті є визначення логіки й місця вчення ізраїльського філософа Йоеля Регева під назвою «коінсидентологія» в контексті сучасної матеріалістичної філософії (Бруно Латур, Квентін Мейясу, Грем Гарман, Мануель Деланда, акселераціоністи). **Методологічними** засадами дослідження стали історико-філософська компаративістика, аналіз і синтез, узагальнення. **Наукова новизна.** Сучасна філософія в особі нових матеріалістів загрузла в антиноміях: об'єктивна реальність існує тут і раз і з необхідністю або ж потенційна, невичерпна й контингентна, пізнавана або непізнавана, речі конституційовані відносинами або ж внутрішніми якостями, капіталізм функціонує за допомогою технологічного детермінізму або соціального детермінізму, існує загальна онтологія об'єктивної реальності (усі об'єкти суть «х») або партикулярна онтологія об'єктивної реальності («усі об'єкти» є унікальними, сингулярними). Йоель Реgev у вченні під назвою «коінсидентологія» намагається розв'язати ці антиномії, реанімуючи в суто метамодерністському дусі спінозівську теорію субстанції (єдність у відмінності) й діалектико-матеріалістичну філософію (привласнення та відчуження, наближення й віддалення атрибутів субстанції). **Висновки.** Сучасні матеріалістичні філософи вважають один принцип, одну сторону, один атрибут, одну категорію реальності принципом, згідно з яким інша сторона тощо виключається, виноситься за дужки або розуміється як недосяжні Благо, Істина, Надлишок. Якраз у цьому полягає небезпека, на думку Й. Регева, оскільки такі мислителі атрибутів не мислять субстанційно, пріоритизують один із атрибутів, принцип розділеності, тоді як головний принцип субстанції Й. Регева позначає як утримання-разом-розділеного, а відчуження атрибутів – як Іманентно Неможливе. Сучасні філософи здійснюють битву атрибутів, створюючи різні версії Іманентно Неможливого, або даності неданого, вважають неосновний атрибут недостойним, ідеальним, що дає можливість перебільшення значущості основного атрибута: необхідність виявляється жертвою контингентного, відношення – якості, людина – технології, людське – нелюдського й *vice versa*. Замість розуміння внутрішнього поділу єдиної субстанції, виходить битва трагічно розділених атрибутів. Суть коінсидентальної філософії полягає якраз у тому, щоб побачити справжній конфлікт за пеленою примарних конфліктів, боротьбу розсварених атрибутів між собою для фіксації єдності, субстанційності, розкрити механізм, що створює тягу до Іманентно Неможливого.

Ключові слова: коінсидентологія, матеріалізм, субстанція, відчуження, діалектика, горизонтальна онтологія, новий матеріалізм, явище, сутність.

Ilin Illia – PhD in Philosophy, Assistant Professor at the Department of Theoretical and Practical Philosophy named after professor Johann Baptist Schad, V.N. Karazin Kharkiv National University, 4, Svoboda Sq., Kharkiv, Ukraine, postal code 61022 (i.v.illin@karazin.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3945-212X>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4700.43.6>

To cite this article: Ilin, I. (2021). Koinsidentolohiia Yoelia Reheva ta suchasna materialistychna filosofia [Yoel regev's coincidentology and contemporary materialist philosophy] *Liudynoznavchi studii: zbirnyk naukovykh prats Drohobyt'skoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriiia "Filosofia" – Human Studies. Series of "Philosophy": a collection of scientific articles of the Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*, 43, 39–48, doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4700.43.6>

YOEL REGEV'S COINCIDENTOLOGY AND CONTEMPORARY MATERIALIST PHILOSOPHY

Summary. *The purpose of the article is to define the logic and place of the theory of the Israeli philosopher Yoel Regev called «coincidentology» in the context of contemporary materialist philosophy (Bruno Latour, Quentin Meillassoux, Graham Harman, Manuel DeLanda, accelerationists). **Methodological** principles of the study are historical and philosophical comparative studies, analysis and synthesis, generalization. **Scientific novelty.** Contemporary philosophy of new materialists is mired in antinomies: objective reality exists here and now and with necessity or treated as potential, inexhaustible and contingent, knowable or unknowable, things constituted by relations or internal qualities, capitalism exists employing technological determinism or social determinism, there is a general ontology of objective reality (all objects are “x”) or a particular ontology of objective reality (“all objects” are unique, singular). Yoel Regev in his theory called “coincidentology” tries to solve these antinomies by reviving, in a purely metamodernist gesture, Spinoza’s theory of substance (unity of substance in different attributes) and dialectical-materialist philosophy (appropriation and alienation, approaching and distancing of attributes). **Conclusions.** Contemporary materialist philosophers consider one principle, one side, one attribute, one category of reality to be the principle according to which the other side, etc., are excluded, left behind brackets, or placed as unattainable Good, Truth, Surplus. This is precisely the danger, from Regev’s point of view, because such thinkers of attributes do not think substantially, prioritize one of the attributes, the principle of separation, while Regev designates the main principle of a substance as holding-together-in-holding-apart, and the alienation of attributes as the Immanent Impossible. Contemporary philosophers carry out the battle of attributes, creating different versions of the Immanent Impossible, or the givenness of ungiven, which consider the non-primary attribute as an unworthy or an ideal, which allows exaggerating the significance of the primary attribute: the necessity becomes a victim of contingency, relations – qualities, human – technology, human – inhuman and vice versa. Instead of understanding the internal division of one substance, there is a battle of tragically separated attributes. The essence of coincidental philosophy is precisely to see the real conflict behind the veil of illusory conflicts, the struggle of hostile attributes with each other to affirm unity, substantiality, to reveal the mechanism that creates the desire for the Immanent Impossible.*

Key words: coincidentology, materialism, substance, alienation, dialectics, horizontal ontology, new materialism, phenomenon, essence.

Постановка проблеми. Сміслове й, так би мовити, ноематичне ядро сучасної континентальної філософії полягає у визнанні співіснування множинних форм часу, нецентрованого на часі свідомості або кінцевого, трансцендентального суб’єкта, а також у філософствуванні за межами прагнення укласти мир у мисленнєву форму/перетворити світ у мисленнєву форму (Kolozova, 2019, p. 10–37; Fox and Alldred, 2019; Фадєєв, 2019; James, 2012, p. 4–30; Srnicek, Bryant, Harman, 2011). Іншими словами, сучасна філософія є, так чи інакше, матеріалістичною, такою, що визнає об’єктивність і пізнаваність світу для людини, але також виводить філософію з антропо-соціо-андроцентризму (матеріалізм без привілейованого відношення «мислення-об’єктивний світ» або «свідомість-матерія», тобто матеріалізм без пріоритизації суб’єкта), що робить сучасну філософію, скоріше, політемпоральною не-філософію *sui generis* (у дусі Франсуа Ларюєля (Kolozova, 2019, p. 5)) (Abadía, 2018). Політемпоральна нефілософія є проявом метамодернізму як культурно-економічної формації капіталізму, яка характеризується перевідкриттям тілесності, матеріальності, реанімацією метанаративів і соціальних колективістських ідентичностей на тлі соціальної (класова боротьба) й екологічної (зміна

клімату), біоекономічної (пандемії) криз (Van den Akker, Vermeulen, 2017, p. 1–19). У цьому сенсі вчення Бруно Латура, Квентіна Мейясу, Грема Гармана, Мануєля Деланда, акселераціоністів є зразками філософії в умовах метамодерну, які створюють горизонтальні, плоскі онтології, виступаючи за нередуковану складність будь-яких об’єктів, депріоритизуючи людське в епістемології й політиці (Sargento, 2013). Однак водночас горизонтальна, плоска онтологія розриває будь-яка визначене співвідношення суб’єкта й об’єкта, об’єкта й об’єкта, поміщаючи об’єктивну реальність потойбіч від самої себе, у постійному відкладанні, вилученні, віртуальності, виключенні, що загрожує агностицизмом або трансценденталізмом, а депріоритизація людського відриває його від природи й суспільства, виправдовуючи його історично певне виключення, стирання з капіталістичної дійсності, роблячи філософію служницею капіталістичної ідеології. Виходячи із цих підстав, Йоель Реgev критикує вказані філософії, створюючи вчення під назвою «коінсидентологія» (від лат. coincidentia – збіг, співпадіння).

Отже, **метою статті** є визначення логіки та місця вчення ізраїльського філософа Йоеля Регева під назвою «коінсидентологія» в контексті сучасної матеріалістичної філософії (Бруно

Латур, Квентін Мейясу, Грем Гарман, Мануель Деланда, акселераціоністи). Для досягнення цієї мети потрібно виконати два завдання: по-перше, прояснити позиції сучасних матеріалістичних філософів, по-друге, дослідити логіку коінсидентології Регева.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Існує декілька досліджень, у яких репрезентується сучасний філософський контекст учення Й. Регева. Так, Михайло Куртов (2015) у передмові до книги Й. Регева «Коінсидентологія. Короткий трактат про метод» пише про схожість думки ізраїльського філософа з ученням Мейясу, який розв'язує проблему зв'язку між буттям і мисленням тим, що запроваджує контингентність буття, тобто створюючи ситуацію даності неданого, а не коінсидентального рішення – «утримання-разом-розділеного». Недолік учення Мейясу, як уважає М. Куртов, якраз і полягає, якщо дивитися на нього через окуляри Й. Регева, у ствердженні можливості-неможливості існування даного-неданого абсолюту, що робить реальність непізнаною, завжди втраченою, відкладеною. Й. Регев, на думку М. Куртова, є філософом зв'язків, поєднань, а не філософом відмінностей і розривів (від структуралізму до постмодернізму). Марія Корольова (2020) також указує на зв'язок Й. Регева з Мейясу в контексті «розчаклування» проблеми можливості», що хоче здійснити ізраїльський філософ через подію революції, імітуючи інтуїції Алена Бадью. Спробуємо продемонструвати логіку коінсидентології у зв'язку з іншими сучасними мислителями, продовжуючи дослідження коментаторів Й. Регева.

Основний матеріал. Перед викладом коінсидентології узагальнимо основні положення сучасних матеріалістичних філософів, щоб контекст виступу Й. Регева став більш зрозумілим.

Отже, Бруно Латур, запозичуючи ризоматичні інтуїції Жюльєн Дельоза та дескриптивний підхід етнометодології, запропонував радикальний проект емпіричної філософії, розправившись зі звичними філософськими універсалами (природа, суспільство, технологія тощо) за допомогою простежування зв'язків, дій та ефектів усіх локальних акторів, які сконструювали той або інший предмет, знання, формування (Schmidgen, 2014, p. 6; De Vries, 2018, p. 14). Замість модерністських протиставлень природа/людина (ширше: нелюдське/людське), факт/цінність, знання/політика, Б. Латур засновує проект космополітики як організації всіх локальних мереж і взаємозв'язків людського-природного-технологічного в подоланні глобальних конфліктів, наприклад, зміни клімату, боротьби з коронавірусом COVID-19 тощо (De Vries, 2018, p. 137–145, 193–200). Онтологічному

постулюванню емпіричної епістемології Квентін Мейясу (2008) протиставляє гносеологічне продумування логіки ідеалізму (кореляціонізму), показуючи, що ідеалізм протистоїть науковому пізнанню (кантівський птоlemeїзм), уважаючи світ, об'єктивну реальність залежною від мислєдатного суб'єкта, тим самим поєднуючи філософію з теологією. К. Мейясу (2008) стверджує, що головним онтологічним заспокоєнням будь-якого ідеалізму й теології є положення про необхідне існування Бога, суб'єкта, присутності, речі-в-собі тощо, а отже, єдиним способом порвати з такими формами є твердження про необхідність контингентності будь-якого постулату, закону та сутності (с. 28–50). Тому й спекулятивно-реалістична політика Мейясу полягає в активному індивідуальному спротиву будь-яким політичним телеологічним проектам, заснованим на необхідності (Coombs, 2014). Грем Гарман, замість критики ідеалізму, пропонує його матеріалістичну реконструкцію: даність феномена свідомості у феноменології Едмунда Гуссерля й Мартіна Гайдеггера перетворюється в положення про людські-нелюдські, віртуальні-реальні об'єкти, суть яких не редукується до відносин та ефектів, а кантівська «реч-в-собі» універсалізується і стає загальним принципом взаємодії таких об'єктів (жодна з взаємодій не може вичерпати суть об'єкта, торкнутися його повністю, жодне з понять не може вичерпати суть об'єкта тощо) (Harman, 2013). Тому й гарманівська політика – це політика, заснована не на знанні, а радше на технологічних маніпуляціях і залученні всіх нелюдських об'єктів у координовані взаємодії (Harman, 2017, p. 103–146). Мануель Деланда розвиває дельозівське поняття асамбляжу для пояснення множинної, емерджентної, нередукованої структурності будь-яких об'єктів як цілих; асамбляж є аналогією гарманівського об'єкта, але передбачає структурні відносини і структурну причинність (точніше, каталітичність – властивість бути умовою можливості, а не безпосередньою та однозначною причиною) (DeLanda, 2006, p. 8–26). Усе є сингулярностями, але немає такого «все», яке б охопило субстанціальність цих сингулярностей, зафіксувало належність до всезагального. Тому й політичний ідеал М. Деланди полягає в організації локальної боротьби «збірок» людей не проти абстрактних універсалій («капіталізм»), а конкретних обставин експлуатації, оскільки боротьба з універсалами є ідеалістичною та знезброювальною, тому детериторіалізована організація проти об'єктивно присутніх конфліктів є єдино матеріалістичною діяльністю (DeLanda, 2016, p. 9–50). У вченні акселераціонізму дельозівське поняття детериторіалізації капіталізму запозичується для

позначення технологічного звільнення капіталізму від людини (шляхом нового інгуманістичного Просвітництва або неореакційного кібернетичного підпорядкування людини) за допомогою штучного інтелекту (Реза Негарестані, Нік Ленд) або вивільнення людини від капіталізму завдяки подоланню приватної власності й використання технологій у виробництві вільного часу та розкішного життя при комунізмі (Шрнічек, Вільямс) (Mills, 2016; Supachalasai, 2016). У «темному дельозіанстві» Ендрю Кальпа епістемологія вищевказаних акселераціоністів і горизонтальна онтологія критикується як філософські прояви реально наявної капіталістичної експлуатації: виробництво заради виробництва, що є стимулом розвитку капіталізму, а мережеві, горизонтальні взаємозв'язки є принципом роботи сучасних корпорацій, що змушує Е. Кальпа вказувати на альтернативні форми політичної участі, за межами організаційних та онтологічних підвалин правих і лівих (Culp, 2018). Отже, очевидно, що сучасна філософія в особі нових матеріалістів загрузла в антиноміях: об'єктивна реальність доступна та необхідна або ж потенційна, невичерпна й контингентна, пізнана й непізнана, речі конституційовані відносинами або ж власними внутрішніми якостями, капіталізм функціонує за допомогою технологічного детермінізму або соціального детермінізму, є загальна онтологія об'єктивної реальності (усі об'єкти суть «х») або партикулярна онтологія об'єктивної реальності («усі об'єкти» є унікальними, сингулярними).

У цих умовах Й. Регев (2015) починає філософську інтервенцію, реанімує спінозівський матеріалізм субстанції. На його думку, існує єдина, основна, самостійна сутність речей, із якої виникають різні атрибути, тобто субстанція характеризується єдністю різноманіття, тотожністю, що створює відмінності. Однак, на відміну від спінозівського акценту на мислення та протяжність, Й. Регев указує на множинність цих атрибутів і модусів. Виникнення й подальші взаємовідносини цих атрибутів філософ пояснює процесами, визначення яких запозичені ним у Жюльє Дельоза: наближення та віддалення:

Субстанція – це не що інше, як утримання разом і поєднання цих двох не поєднаних між собою атрибутів. Ці первинні якості є основою будь-якої визначеності, усякого сенсу, граничними точками інвестиції всякого бажання: мінімальне проникнення й максимальне прилягання – це матеріал, із якого побудовані світи (Регев, 2015, с. 16).

Атрибути існують відносно самостійно від субстанції, не визначають її, але визначаються нею, але при цьому завжди є небезпека відчуження атрибута від субстанції, що часто й відбувається.

Марксістське-гегелівське розуміння відчуження вказує на властивість атрибута вважати себе як іншого, потойбічного від субстанції, протиставляти себе їй у реальності й у мисленні, представляючи себе як першооснову, заміщаючи собою субстанцію, єдність, за допомогою поділу атрибутів або атрибут виряджається в одягу субстанції. Цей поділ спотворює єдність субстанції, бачачи відмінність, але ніколи не бачачи єдності, яка визначає можливість цієї відмінності, адже саме наявність відношення між атрибутами вказує на загальний, субстанціальний базис будь-яких атрибутів. Цей базис свідчить про збіг атрибутів у субстанції, тобто з точки зору субстанції атрибутів єдині, а з точки зору атрибутів субстанція, єдине подвоюється, ділиться на атрибути, але при цьому атрибути мають тенденцію відчужуватися від власної субстанційності:

Матеріалістична діалектика додає до цього (мається на увазі положення про самостійність субстанції – *I. I.*) лише один – але істотний – момент: здатність до самостійності може з'явитися (і в цьому нам світі завжди з'являється) об'єктом відчуження та експропріації (Регев, 2015, с. 10).

Таким чином, Й. Регев реанімує діалектику явища та сутності (поверхні та глибини), а отже, і процес пояснення, який заміщається в сучасних філософів емпіричним описом, ідеологічним констатуванням.

Багато мислителів, політемпоральних а-філософів у тому числі, уважає один принцип, одну сторону, один атрибут, одну категорію реальності принципом, згідно з яким інша сторона тощо виключається, виноситься за дужки або покладається як недосяжні Благо, Істина, Надлишок. Якраз у цьому полягає небезпека, на думку Й. Регева, оскільки такі мислителі атрибутів не мислять субстанційно, пріоритизують один із атрибутів, принцип розділеності, тоді як головний принцип субстанції Й. Регев позначає як утримання-разом-розділеного, а відчуження атрибутів – як Іманентне Неможливе. Ці філософи здійснюють битву атрибутів, створюючи різні версії Іманентно Неможливого, або даності неданого, які вважають неосновний атрибут або недостойним, збитковим, або ідеальним, що дає можливість перебільшення значущості основного атрибута: необхідне виявляється жертвою контингентного, відношення – якості, людина – технології, людське – нелюдського та *vice versa*. Замість розуміння внутрішнього поділу єдиної субстанції, виходить битва трагічно розділених атрибутів. Утім необхідно відзначити, що Й. Регев здійснює розрізнення між старшим поколінням сучасних філософів (Ален Бадью, Славой Жижек), які намагаються змінити умови концептуального

виробництва Іманентного Неможливого та перезапустити механізм його вироблення, перемістивши його у виробничі відносини надмірності (а потім розфасовують отриману субстанцію «твердості без тяжкості» в концептуальні пакування «події», «насиченого феномена» або «синтому»)), від спекулятивного реалізму, який «розколює все це виробництво зсередини, закликаючи не до зміни способу виробництва Іманентного Неможливого, а до повстання проти неможливого як такого й повалення його влади» (Реgev, 2015, с. 7).

Водночас філософ указує на недостатність цього повстання, яке здійснюється або через спробу зсередини підірвати кореляціонізм (Мейясу), або «скасувати владу кореляції миттєвим волюнтаристським актом і миттєво переміститися в анархію об'єктів «великого зовнішнього»» (Реgev, 2015, с. 7) (Гарман; сюди ж можна записати Латура та Деланду). У результаті недостатньо продуманого, метафізичного (у вузькому сенсі слова, як протиставлення діалектичного) перебільшення одного атрибута над іншими революція, розпочата спекулятивними реалістами, виявляється «перерваною», оскільки зовнішнє все ще продовжує перебувати під владою Іманентного Неможливого, що призводить до його повернення в той самий момент, коли ми, здавалося б, від нього вже назавжди позбулися – у вигляді переодягненого ноумена, що збільшив стократно свою владу» (Реgev, 2015, с. 8).

Ноумен спекулятивного реалізму й, ширше, сучасної, політемпоральної нефілософії полягає у відтворенні епістемологічних та онтологічних розривів кантівської й посткантівської філософій. Саме тому Й. Реgev звертається до перепрочитання дельозівського Спінози для вилучення звідти поняття субстанції, що діалектично розгортає себе.

У цьому контексті Й. Реgev актуалізує фразу Володимира Леніна про перетворення «імперіалістичної війни в громадянську» (Реgev, 2015, с. 17); це фраза є програмним формулюванням В. Леніна в умовах Першої світової війни, згідно з якою пролетарям необхідно боротися проти національних капіталістів, а не ставати їхніми союзниками у війні проти пролетарів інших країн, тобто, замість патріотичного, шовіністичного гасла західних «соціал-демократів» про захист своєї батьківщини, В. Ленін пропонував революційне повстання. Ця фраза має онтологічне значення для Й. Регева, оскільки в перекладі мовою субстанції вона позначає необхідність не визнання боротьби атрибутів між собою, а вказівку на виробництво та генезу субстанції, що розділяється, як такої, оскільки це справжній конфлікт, який приховується, симулюється, відчужується у формі відмінності атрибутів, оскільки боротьба міжкласова,

капіталістична є епіфеноменом головного конфлікту «субстанції» капіталізму, а саме класової боротьби буржуазії й пролетаріату, тому єдність пролетарів проти капіталізму необхідно протиставити ідеї національної розділеності пролетарів і капіталістів. Капіталізм є космічною, онтологічною силою, яка перешкоджає, блокує збіги й утримування-разом-розділеного, засновуючи панування атрибутів над субстанцією.

У такий самий онтологізуючої манері Й. Реgev звертається до марксистського поняття експропріації (Реgev, 2015, с. 23), тобто вилучення (у випадку з марксистською фразою «експропріювати експропріаторів», тобто вилучити власність у тих, хто позбавив інших будь-якої власності, а отже, зробити всі приватизовані суспільні засоби виробництва суспільними, загальними), уважаючи, що Іманентне Неможливе експропріює реальність, виставляючи приматом ідею відмінності, дистанції, вислизання, надлишку, нестачі, «даності неданого» (Реgev, 2015, с. 18). У цьому сенсі, наприклад, ідея самореалізації є прикладом дії імперативу Іманентного Неможливого: поточна реальність індивіда вилучається в нього, індивід розчленовується цією ідеєю, оскільки його власна дійсність покладається в ньому, але при цьому й нескінченно поза ним; подібним чином функціонує й кантівська «річ-у-собі», яка служить вічним принципом поділу пізнання та реальності; при цьому в разі самореалізації відбувається пріоритизація майбутнього часу перед справжнім (час, на думку Й. Регева, – це великий експропріатор реальності в неї самої), а в разі «речі-в-собі» відбувається пріоритизація поточних з'єднань єдності апперцепції трансцендентального суб'єкта без реальності. Утім Й. Реgev убачає велику заслугу Канта саме у визнанні необхідності синтетичного, що є лише окремим випадком утримування-разом-розділеного, який був німецьким мислителем, абсолютизований, суб'єктивізований. Однак, на думку Й. Регева, необхідно ідею синтетичного відокремити від трансцендентального, щоб побачити її субстанціальний сенс – єдність суб'єкта й об'єкта в субстанції.

Тому суть коінсидентальної філософії полягає якраз у тому, щоб побачити справжній конфлікт за пеленою примарних конфліктів, боротьбу розсварених атрибутів між собою для фіксації єдності, субстанційного, розкрити механізм, що створює тягу до Іманентно Неможливого. Цей механізм працює не тільки для розуміння сучасної філософії, де вибудовуються коінсидентальні ряди, ряди збігів у різних ученнях, щоб показати їх конфлікт, але також цілком можна застосувати для сфери повсякденності. Так, з'ясування стосунків між людьми не має бути спрямовано на фіксацію причини конфлікту, але його варто націлювати

на виділення асоціативних рядів збігів цієї ситуації з іншими подібними ситуаціями (спогадами, відносинами, емоціями, образами, поняттями, об'єктами), і виділення основи їх збігу, їх початкової конфліктності. Замість наддетермінованої суперечності, про яку писав Луї Альтюссер, у якого фундаментальна причинність, основна суперечність постійно перебуває в режимі зсуву, заміщення різними рівнями, шарами суспільного цілого, Й. Регев пропонує, якщо можна так висловитися, коінсидентальну суперечність: знаходження в умовах плоскої онтології подій і явищ загального ядра, підстави (Регев, 2015, с. 29). Цей підхід не є суб'єктивістським, оскільки центрується на логіці конфлікту, яка об'єднує всі збіжні явища (і культурні, і природні):

«Не думай про іншого» або «стався до іншого виключно як до зброї, але ні в якому разі не як до мети», є свого роду імперативом коінсидентальної етики. Однак це «недумання про іншого» є найкращим способом про нього думати й із ним рахуватися. Передусім варто вказати на те, що мова йде не про «мою» перспективу, а про перспективу конфлікту – і вона формує моє «я» не меншою мірою, ніж чіє-небудь інше (Регев, 2015, с. 41).

Філософ не виступає за раціоналізацію збігу як випадковості, яка не потребує пояснення, а закликає звернутися до корисного досвіду ірраціоналізації збігу в теології: збіг як те, що має сенс, що вказує на повідомлення про осмисленість усього, що відбувається, наявність допитливого погляду й задуму Бога, який організував події так, щоб вони справили особливий духовний афект-ефект на вірянина. У цій напередвизначеності таїться таємний матеріалістичний зміст, як і в ученні про напередвстановлену гармонію Готфріда Ляйбніца, що обумовлює правильну організацію взаємодії монад для створення комплексних явищ: у цих випадках збіг сприймається серйозно як констатація єдності світу, але тільки під керівництвом його духовної, телеологічно організованої божественної субстанції (Регев, 2015, с. 41). Уся річ у тому, щоб посилити розуміння збігу, позбутися Іманентно Неможливого як фігури Бога, розраховуючи тільки на іманентні взаємозаперечні процеси субстанції – наближення і віддалення. Отже, необхідно задатися коінсидентальним питанням: що розділяється й чому щось збіглося, чому єдине подвоюється, а подвоєння стає єдиним (на місці одного завжди два), виявити роз'єднання та внутрішнє сходження:

Істинно <...> матеріалістична теорія суперечності зберігає конфлікти в їх розрізненості і прояснює те, як саме акумуляція різнорідних, що відносяться до різних площин, нередукованих до якої б то не було єдності факторів, робить

можливим активізацію – поверх них, але без їх скасування – основної суперечності».

Так Й. Регев перечитує матеріалістичну діалектику.

Філософ реанімує людину, указуючи на його онтологічну привілейованість: у людині відбувається, утілюється утримання-разом-розділеного двох модусів: логіки (мови, культури) і практики (габітусів, економіки, діяльності, етичного) (які до політемпоральної афілософії мислилися як суто взаємозаперечні, одне заперечувалося на користь іншого або інше виключалося з розгляду) (Регев, 2015, с. 25). Людина у власному онтологічному розміщенні може здійснити порятунок субстанції від відчуження:

Особливий статус, у силу якого людина опиняється передовим загоном космічної революції, що рятує реальність від самовідчуження, обумовлений тим, що людина є утриманням-разом двох цих абсолютно не пов'язаних між собою та автономних здібностей, тобто збігом (Регев, 2015, с. 25).

У тому числі це відбувається в сексуальному досвіді людини, де утримання-разом-розділеного проявляється, проясняється цілком: максимальне прилягання (поцілунки, з'єднання тіл, задоволення, ласка) кінестетично, дотично, фізично сусідить із максимальним віддаленням, поділом (укуси, від'єднання тіл, біль, насильство). Й. Регев закликає до вивільнення сексу від імперативів Іманентного Неможливого, наприклад, психоаналітичних понять енергії, потягу тощо, які прагнуть утримувати неутримуюче (Надлишок, Брак, Бажання), нав'язати сексуальному спрагу поділу без збігу, постійного провалу будь-якого єдності. Таким чином, Й. Регев указує, що влада Іманентного Неможливого руйнується в людській повсякденності завдяки досвіду збігів, збігом логіки та практики, збігам сексуального злягання:

Основою матеріалістичної діалектики оргазму, необхідної для виявлення суті оргастичного та її кристалізуючого вивільнення з-під влади економіки Іманентного Неможливого, є прояснення його жестово-кінестетичної суті. Оргазм – це передусім жест, завершальний і замикальний послідовність зближень і віддалень, змикань і розмикань, проникнень і їх розриву (Регев, 2015, с. 48).

На місці одного оргазму Й. Регев бачить два оргазми: розпад субстанції (різні генітальні, напередгенітальні процеси й тілесні протистояння) та її сходження (громадянська війна всередині субстанції). Гасло філософа: експропріювати реальність у її експропріаторів, філософів Іманентного Неможливого (або, в термінах Ларюеля, просто філософів), а завдання філософії «полягає

в тому, щоб змінити світ – повернути субстанції її субстанційність, тобто відчужену в неї здатність до самостійності» (Реgev, 2015, с. 10–11). У цьому сенсі Й. Реgev здійснює методологічну та політичну інтервенцію в *status quo*, єдину у своєму роді.

Головним ворогом коінсидентології є Іманентне Неможливе. Це поняття означає співіснування атрибутів субстанції (можливість і дійсність, суб'єкт та об'єкт, випадковість і необхідність, якість і відношення), при якому один із атрибутів підлягає виключенню й маргіналізації, відсилає до незамкненого, вічно відкладеного моменту єдності, прихованого у своїй експропрійованості примарно самостійним атрибутом. Будь-яка даність цього заперечується на догоду даності неданого, трансцендентного, божественного, очікуваного, месіанічного:

Із різкою маніакальністю вся пост-кантивська філософія повторює той самий рух: заявити питання про синтетичне, про утримання-разом-розділеного як своє головне питання – і тут же, тим же самим жестом, зовсім не усвідомлюючи це, підмінити це питання про даність неданого» (Реgev, 2015, с. 13).

Це вислизання, випаровування даності з утримання-разом відбувалося на рівні суб'єкта, кінцевого буття в кантивській філософії, у різних філософів масового становлення і трагічної кінцевості в посткантивській філософії, а в політемпоральній афілософії даність неданості заявляє про себе як вічне відкладання, вилучення об'єкта, об'єктивності із самих себе:

... замість прояснення того, яким чином можливо утримання разом об'єктів, що залишаються розділеними, об'єктно-орієнтована філософія (Гармана – *I. I.*) дає лише множинність описів того, яким чином об'єкт у своїй серцевині завжди виявляється одночасно даним саме як неданість, як двічі вислизаючий ... [a] у філософії Квентіна Мейясу проблема гіпер-хаосу, утримання разом наявності й відсутності необхідності, вічного «можливо» кидка кісток і числа 707 підмінє собою проблему символу як «утримання разом двох частин» (Реgev, 2015, с. 14).

Тому Й. Реgev пропонує особливу онтологію, а саме зум-онтологію, завдяки якій можна наводити різкість, прояснювати, як у єдиному ховається двоє, як вибудовуються коінсидентальні ряди в різних масштабах плоскої онтології (від кварків до галактик), яким чином вони свідчать про подвоєння субстанції: наближати й віддаляти будь-яке явище, щоб прояснювати його діалектику. Зум-онтологія дає змогу бачити механізм роботи Іманентного Неможливого й у контексті капіталізму, і в контексті філософії за допомогою збільшення-зменшення роздільності.

У зум-онтології є дві операції: дефініція і резолюція; дефініція вивільняє суперечність від випадкових і поверхневих елементів, а резолюція трансформує розуміння та практикування суперечності як роздвоєння єдиного (Реgev, 2015, с. 31):

...субстанція подібна пролетаріату в ленінській теорії революції: <...> У своєму стихійному стані пролетаріат невіддільний від цих обтяжувальних його шат, він намертво зрощений з ними, і, оскільки бути революційним класом – це суть пролетаріату, з повною підставою можна стверджувати, що до прояснювального втручання партії, що вказує на те, що на місці одного знаходиться два, пролетаріату взагалі не існує. З іншого ж боку, це втручання було б неможливо, якби воно не спиралося на наявну революційність пролетаріату, в іншому випадку воно було б чистим волюнтаризмом, залежним виключно від волі інтелектуалів та активістів; а така спроба форсованими методами нав'язати реальності те, що в ній відсутнє, і наказати їй, якою їй варто бути, приречена на провал» (Реgev, 2015, с. 15).

Таким чином, Іманентне Неможливе виявляється перетвореним і трансформованим в інстанцію історично сформованого розвитку утримання-разом-розділеного; це результат коінсидентології. Наприклад, хоча виробництво селфі може бути пов'язано з різними інстанціями Іманентного Неможливого (спрага Нового, пристрась до Самореалізації, тобто утримання неутримуючого), на місці одного селфі завжди знаходяться дві фотографії: усупільнена, детериторіалізуюча партикулярність об'єкта моєї уваги та приватне привласнення останнього як виробництва мене як неоліберального підприємницького суб'єкта, що збирає кількісні показники ефективності свого «щастя» (лайки) (Реgev, 2014, с. 94).

Продуктивний, виробничий диктат Іманентного Неможливого у формі Нового заявляє себе не тільки в селфі, а й в акселераціонізмі, де надія на час, що обіцяє порятуюнок від усіх тягот сьогодення (та) людини, є ключовим положенням та умонастроєм. Коінсидентологія відповідає цьому вченню зазначенням на визначальність питання про те, що вже сталося, а не питанням про те, що може трапитися в майбутньому (оскільки це майбутнє сприймається як імператив, як норма для судження про сьогодення, що виключає сьогодення від розгляду, принижує його як нерозвинений стан себе самого):

«Що ще може статися?» – ну хіба мало що ще може статися. І яке це взагалі може мати значення для мене зараз? Суспільство, звичайно ж, постійно гіпнотизує нас сценаріями можливих катастроф. Але чи варто піддаватися імперативу перебору всіх можливих варіантів нашого знищення? «Вільна людина найменше думає про

смерть» – ця спінозистська максима може бути поширена й на майбутнє в цілому. Варто мати справу з реальними проблемами. Ось коли дійде справа до смерті, тоді й подивимося, що з нею робити» (Реgev, 2018, с. 146).

Акселераціоністи у своїй уяві прагнуть прискорити капіталізм, вирвавши один атрибут капіталізму, його детериторіалізацію за допомогою технологій, зі співвідношення із соціальним, точніше, соціальне виявляється в них жертвою, маргіналізованим інобуттям технологічного, соціальне як межа розвитку технологічного. Трагедія кінцевої, обмеженої, антропологічно збиткової істоти знаходить своє визволення в патетичному визнанні необхідності подолання самого себе, проте насправді, як уважає Й. Реgev, в акселераціонізмі поєднується безглузда комедія з похмурим порно: з одного боку, ми самі стаємо в ролі героя, який постійно спотикається й падає, так що, у кінцевому підсумку, з'ясовується, що герой і був із самого початку не чим іншим, як спотиканням, а все інше – його метафізичні ілюзії на власний рахунок. Сміх із цього приводу доповнюється вуаеристським збудженням при вигляді мастурбуючих машин – інструменту, що сплітається із самим собою, що поглиблюється в самого себе та породжує самого себе (Реgev, 2018, с. 149).

Подібно фойербахіанській критиці теології Й. Реgev указує на витік мрій технотеології: старе добре Іманентне Неможливе у вигляді Нового, яке створює людина для подолання страждань своєї кінцевості, що є суто ідеологічним, – якщо продовжувати тут Фойербаха думкою Маркса, – конструктором. Можна навіть припустити, що головний революційний суб'єкт сучасності, на думку Й. Реgeva, а саме прокрастинаріат, є тим суб'єктом, виключеним із з'єднань виробництва Нового, який сумує через свою непотрібність і не відчуває себе належним капіталізму, а отже, цілком може мріяти про власне перемелювання в нескінченному техноте(ле)ологічному проєкті-прогресі капіталізму (і вже безпосередньо відчуває результати четвертої

промислової революції, що замінює його машинами, кібернетизуючи його тіло ідентифікаційними чипами тощо):

Повстання прокрастинатора – це бунт знедолених і позбавлених реальності непродуктивних з'єднань проти нового і творчого, бунт, який стверджує принципову рівність усіх типів з'єднуваностей і наполягає на тому, що бляклі, витіснені з існування типи зв'язування, розділеного на кшталт розкладання олівців на столі або сортування листів і файлів, мають цивільні права в реальності нітрохи не меншою мірою, ніж зв'язування, які ведуть до народження наднових (зірок – *I. I.*). Сутність прокрастинації – це опір вимозі вступати в з'єднання, які породжують нове (яке може бути піддано негайної квантифікації, що робить його придатним для конкурентного порівняння з іншими видами нового й творчого), шляхом вступу в з'єднання принципово безплідні» (Реgev, 2013).

Людина Нового, Людина Ризику повинні бути замінені на Людину Проясняючу, людину, у якій є час почекати із закликами бути ефективним, бути комунікативним і бути відповідальним, але яка може поміняти роздільність свого екрану життя, зробити зум на своє життя й життя інших, солідаризуватися зі всіма виключеними з капіталізму формами життя, що живуть збігом та єдністю.

Висновки. Таким чином, коінсидентологія свідчить про внутрішні обмеження, методологічні прорахунки й політичну сліпоту сучасної філософії, відновлюючи відкинутий останньою метанаратив матеріалізму субстанції, діалектику та вчення про класову ідентичність, з метою боротьби проти залишків ноуменалізму у філософії, точніше, вписавши його як одного з модусів субстанції.

Подальші розвідки щодо дослідження зв'язків коінсидентології та сучасної матеріалістичної філософії можна здійснити в напрямі емпіричної верифікації онтологічних принципів вчення Й. Реgeva й можливостей актуалізації соціально-політичного потенціалу його поняття прокрастинаріату.

ЛІТЕРАТУРА

1. Королева М. Делим надвое, или Как делать искусство по методу Йоэля Реgeva. *Spectate*. 08/09/2020. URL: <https://spectate.ru/regev-art/> (дата звернення: 16.07.2021).
2. Куртов М. Система и колапс. *Реgev Й. Коинсидентология: краткий трактат о методе*. Санкт-Петербург : Транслит, 2015. С. 2–6.
3. Реgev Й. Дисс-на-Land. *Логос*. 2018. Том 28. № 2. С. 139–158. URL: <https://www.doi.org/10.22394/0869-5377-2018-2-139-156> (дата звернення: 16.07.2021).
4. Реgev Й. Коинсидентология: краткий трактат о методе. Санкт-Петербург : Translit, 2015.
5. Реgev Й. Критика фильтрующего разума. На месте одного селфи всегда находятся два. *Логос*. 2014. Том 4. № 100. С. 87–94.
6. Реgev Й. Тезисы о прокрастинации. *Художественный журнал*. 2013. № 92. URL: <http://moscowartmagazine.com/issue/6/article/54> (дата звернення: 16.07.2021).
7. Фадеев В. Конституція Модерну і повернення матеріального. *Етнічність. Культура. Історія. Соціально-філософські нариси*. Київ, Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. С. 57–70.

8. Abadía M.C. New Materialisms: Re-thinking humanity within an interdisciplinary framework. *InterCultural Philosophy*. 2018. № 1. P. 168–183. URL: <https://doi.org/10.11588/icp.2018.1.48071> (дата звернення: 16.07.2021).
9. Coombs N. Speculative Justice: Quentin Meillassoux and Politics. *Theory & Event*. 2014. Vol. 17. № 4.
10. Culp A. Dark Deleuze. *Alienocene – Theory/Fiction*, 2018. URL: <https://alienocene.files.wordpress.com/2018/03/dark-d-to-print.pdf> (дата звернення: 16.07.2021).
11. De Vries G. Bruno Latour. Polity Press, 2016. 221 p.
12. DeLanda M. A New Philosophy of Society: Assemblage Theory and Social Complexity. Continuum, 2006. 150 p.
13. DeLanda M. Assemblage theory. Edinburgh University Press, 2016. 208 p.
14. Fox N., Alldred P. New Materialism. *SAGE Research Methods Foundations* / P. Atkinson, S. Delamont, A. Cernat, J.W. Sakshaug, R.A. Williams (Eds.). 2019. URL: <https://www.doi.org/10.4135/9781526421036768465> (дата звернення: 16.07.2021).
15. Harman G. An Outline of Object-oriented Philosophy. *Science progress*. 2013. Vol. 96. № 2. P. 187–199. URL: <https://doi.org/10.3184/003685013X13691199842803> (дата звернення: 16.07.2021).
16. Harman G. Object-Oriented Ontology: A New Theory of Everything. Penguin Books, 2017. 298 p.
17. James I. The new French philosophy. Polity, 2012. 221 p.
18. Kolozova K. Capitalism's Holocaust of Animals: A Non-Marxist Critique of Capital, Philosophy and Patriarchy. Bloomsbury Publishing, 2019. 184 p. URL: <https://www.doi.org/10.5040/9781350109704> (дата звернення: 16.07.2021).
19. Meillassoux Q. After Finitude: An Essay on The Necessity of Contingency. Continuum, 2008. 160 p.
20. Mills C. Towards A Future Post-Capitalism: Accelerationism and Its Aesthetics. University of London, 2016. 53 p.
21. Sargento P. New Materialism and Neutralized Subjectivity. A Cultural Renewal? *Cultura*. 2013. Vol. 10. № 2. P. 113–125. URL: <https://doi.org/10.5840/cultura201310216> (дата звернення: 16.07.2021).
22. Schmidgen H. Bruno Latour in Pieces. Fordham University Press, 2014. 175 p. URL: <https://doi.org/10.1515/9780823263721> (дата звернення: 16.07.2021).
23. Srnicek N., Bryant L., Harman G. Towards a Speculative Philosophy. *The Speculative Turn: Continental Materialism and Realism*. Re. press, 2011. P. 1–19.
24. Supachalasai C. The Politics of Accelerationism: Future, Modernity, Technology, and Subjectivity in the Late Capitalism. *Journal of Social Sciences Naresuan University*, 2016. Vol. 12. № 2. P. 43–69. URL: <https://doi.org/10.14456/jssnu.2016.14> (дата звернення: 16.07.2021).
25. Van den Akker R., Vermeulen T. Periodising the 2000s, or, the Emergence of Metamodernism. *Metamodernism: Historicity, affect, and Depth after postmodernism*. Rowman & Littlefield Publishers, 2017. P. 1–19.

REFERENCES

1. Koroleva, M. (2020). Delim nadvoe, ili Kak delat' iskusstvo po metodu Joelya Regeva [Divide in two, or How to make art according to the Yoel Regev's method]. *Spectate*, 08/09/2020. Retrieved July 16, 2021, from <https://spectate.ru/regev-art/> [in Russian].
2. Kurtov, M. (2015). Sistema i kollaps [System and collapse]. *Regev J. Koinsidentologiya: kratkij traktat o metode*. SPb.: Translit [in Russian].
3. Regev, J. (2018) Diss-na-Land. *Logos*, 28 (2), (pp. 139–158) [in Russian]. DOI: <https://www.doi.org/10.22394/0869-5377-2018-2-139-156>.
4. Regev, J. (2015) *Koinsidentologiya: kratkij traktat o metode* [Coincidentology: a short treatise on the method]. SPb.: Translit [in Russian].
5. Regev, J. (2014). Kritika fil'truyushchego razuma. Na meste odnogo selfi vseгда nahodyatsya dva [Criticism of the filtering mind. There are always two in the place of one selfie]. *Logos*, 4 (100), (pp. 87–94) [in Russian].
6. Regev, J. (2013). Tezisy o prokrastinacii [Theses on Procrastination]. *Hudozhestvennyj zhurnal*, 92. Retrieved July 16, 2021, from <http://moscowartmagazine.com/issue/6/article/54> [in Russian].
7. Abadía, M. C. (2018). New Materialisms: Re-thinking humanity within an interdisciplinary framework. *InterCultural Philosophy*, 1, (pp. 168–183). DOI: <https://doi.org/10.11588/icp.2018.1.48071>.
8. Coombs, N. (2014). Speculative Justice: Quentin Meillassoux and Politics. *Theory & Event*, 17(4).
9. Culp, A. *Dark Deleuze*. Alienocene – Theory/Fiction, 2018. – Retrieved July 16, 2021, from <https://alienocene.files.wordpress.com/2018/03/dark-d-to-print.pdf>.
10. De Vries, G. (2016). *Bruno Latour*. Polity Press.
11. DeLanda, M. (2006). *A new philosophy of society: Assemblage theory and social complexity*. Continuum.
12. DeLanda, M. (2016). *Assemblage theory*. Edinburgh University Press.
13. Fadyeyev, V. (2019). Konstytuciya Modernu i povnennyya material'nogo [Constitution of the Modern and the return of the material]. In *Etnichnist'. Kul'tura. Istoriya. Social'no-filosofs'ki nary'sy*. K.; Nizhy'n: Vy'davec'z' PP Ly'senko M.M., (pp. 57–70) [in Ukrainian].
14. Fox, N. J., & Alldred, P. (2019). New Materialism. In P. Atkinson, S. Delamont, A. Cernat, J.W. Sakshaug, & R.A. Williams (Eds.), *SAGE Research Methods Foundations*. DOI: <https://www.doi.org/10.4135/9781526421036768465>.
15. Harman, G. (2013). An outline of object-oriented philosophy. *Science progress*, 96 (2), (pp. 187–199). DOI: <https://doi.org/10.3184/003685013X13691199842803>.
16. Harman, G. (2017). *Object-oriented ontology: A new theory of everything*. Penguin Books.
17. James, I. (2012). *The New French Philosophy*. Polity.
18. Kolozova, K. (2019). *Capitalism's Holocaust of Animals: A Non-Marxist Critique of Capital, Philosophy and Patriarchy*. Bloomsbury Publishing. DOI: <https://www.doi.org/10.5040/9781350109704>.
19. Meillassoux, Q. (2008). *After finitude: An essay on the necessity of contingency*. Continuum.

20. Mills C. (2016). *Towards A Future Post-Capitalism: Accelerationism and Its Aesthetics*. University of London.
21. Sargento, P. (2013). New Materialism and Neutralized Subjectivity. A Cultural Renewal? *Cultura*, 10 (2), 113–125. DOI: <https://doi.org/10.5840/cultura201310216>.
22. Schmidgen, H. (2014). *Bruno Latour in Pieces*. Fordham University Press. DOI: <https://doi.org/10.1515/9780823263721>.
23. Srnicek, N., Bryant, L., & Harman, G. (2011). Towards a Speculative Philosophy. In *The Speculative Turn: Continental Materialism and Realism*. Re. press (pp. 1–19).
24. Supachalasai, C. (2016). The Politics of Accelerationism: Future, Modernity, Technology, and Subjectivity in the Late Capitalism. *Journal of Social Sciences Naresuan University*, 12(2), (pp. 43–69). DOI: <https://doi.org/10.14456/jssnu.2016.14>.
25. Van den Akker, R., & Vermeulen, T. (2017). Periodising the 2000s, or, the Emergence of Metamodernism. In *Metamodernism: Historicity, affect, and Depth after postmodernism*. Rowman & Littlefield Publishers, (pp. 1–19).